

การสำรวจการใช้คำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันของนักเรียนไทยที่มีความรู้ภาษาจีนระดับกลาง

สรลชนา ตันติวิบูลย์

สาขาวิชาภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยครุเทียมจิน

E-mail: saranchana43@gmail.com

บทคัดย่อ

คำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันในภาษาจีนถือเป็นจุดที่นักเรียนไทยมักพบว่ายากในการเรียนภาษาจีนในระหว่างกระบวนการเรียนภาษาจีนย่อมต้องพบเจอปัญหานี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นบทความนี้จึงอ้างอิงจากคำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน 14 กลุ่มที่ปรากฏในหนังสือเรียน 汉语教程第三册（上）และ（下） ซึ่งเป็นหนังสือที่ผู้เรียนภาษาจีนจำนวนมากใช้ในการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามและการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทำการศึกษานักเรียนไทยสามารถใช้คำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เข้าใจความแตกต่างและวิธีการใช้คำได้อย่างถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางการเรียนการสอน พร้อมทั้งอธิบายในแง่ของไวยากรณ์และไวยากรณ์ภาษา หวังว่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนไทยบางส่วนยังไม่สามารถใช้คำวิเศษณ์เหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง และยังไม่สามารถเข้าใจความแตกต่างของการใช้ของคำวิเศษณ์เหล่านี้ได้อย่างแท้จริง สาเหตุหลักคือคำวิเศษณ์ทั้ง 14 กลุ่มนี้มีความซับซ้อนและคลุมเครือ อาจเพราะได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ อีกทั้งในหนังสือเรียนไม่มีคำอธิบายเป็นภาษาไทย มีเพียงคำอธิบายเป็นภาษาอังกฤษซึ่งไม่เพียงพอในการอธิบายอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: คำวิเศษณ์ในภาษาจีนที่มีความหมายใกล้เคียงกัน, การสำรวจเชิงปริมาณ, กลยุทธ์การสอน

A Pragmatic survey of Thai Students on Synonymous Adverbs in Intermediate Chinese

Sarachana Tantiwiboon

Major in Linguistics and Applied Linguistics, Tianjin Normal University

E-mail: sarachana43@gmail.com

Abstract

Adverbs with similar meanings in Chinese are often considered a challenging aspect for Thai students learning the Chinese language. This difficulty is almost unavoidable during the learning process. Therefore, this article focuses on 14 groups of adverbs with similar meanings found in the textbooks Hanyu Jiaocheng (Chinese Course) Vol. 3 (Part 1) and (Part 2), which are widely used by many Chinese language learners. By employing questionnaires and statistical analysis, this study investigates whether Thai students can correctly use these adverbs, understand their nuanced differences, and grasp their appropriate usage. Additionally, the article proposes teaching and learning strategies, explaining the distinctions from grammatical and tonal perspectives, with the hope of contributing to the development of teaching methods for Chinese as a foreign language.

The survey results indicate that some Thai students are still unable to use these adverbs correctly and have not fully grasped the differences in their usage. The primary reasons are the complexity and ambiguity of these 14 adverb groups, which may be further complicated by the influence of their native language. Moreover, the textbooks lack explanations in Thai, providing only English explanations, which are insufficient for clear and comprehensive understanding.

Keywords: Semantically similar Chinese adverbs, quantitative survey, teaching strategies

บทนำ

ในการเรียนรู้ภาษาจีน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในสามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ เสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์ ซึ่งในบรรดาทั้งสามอย่างนั้น คำศัพท์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศที่ต้องสะสมคลังคำศัพท์อย่างต่อเนื่อง เมื่อเข้าสู่ระดับกลางของการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ได้แก่ การแยกแยะคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (近义词) ซึ่งคำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (近义副词) นับเป็นกลุ่มคำที่มีความสำคัญและใช้งานบ่อยในชีวิตประจำวัน แต่มีความซับซ้อนในการใช้งานและแยกความแตกต่างได้ยาก

สาเหตุที่ทำวิจัยเรื่องนี้เนื่องจากผู้วิจัยและเพื่อนร่วมห้องในฐานะผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย ได้ใช้ตำราเรียน 汉语教程 第三册 (上) และ (下) ในระหว่างกระบวนการเรียนรู้พบว่าคำวิเศษณ์ใกล้เคียงจำนวนหนึ่งที่ปรากฏในตำรา ไม่สามารถเข้าใจและใช้ได้อย่างถูกต้อง แม้ว่าจะมีความหมายพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน แต่การใช้งาน

จริงในแต่ละบริบทกลับแตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เรียนใช้ผิดบริบทหรือเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ หลิน ฉายจวิน (2561) ที่พบว่าภาพรวมของนักศึกษาไทยมีการเรียนรู้ความหมายใกล้เคียงในภาษาจีนอยู่ในเกณฑ์ธรรมดา เมื่อระดับความรู้ทางภาษาจีนสูงขึ้นการเรียนรู้จะง่ายขึ้นตาม นักศึกษาไทยส่วนใหญ่มีการเรียนรู้คำที่มีความหมายต่างได้ดีกว่าคำใกล้เคียงที่มีรูปประโยคและสถานการณ์ที่ใช้แตกต่างกัน และ Wu, H. (2021) ชี้ว่าการสอนคำใกล้เคียงความหมายในภาษาจีนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ แม้ขอบเขตการแยกแยะคำใกล้เคียงความหมายจะกว้างขวางกว่าการศึกษาตัวคำศัพท์ในเชิงภาษาศาสตร์ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนต้องแยกแยะคำใกล้เคียงความหมายได้

เนื่องจากคำพิเศษบางคำมีลักษณะคล้ายกันทั้งในด้านไวยากรณ์และความหมาย จึงทำให้ผู้เรียนสับสนและไม่สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น หากใช้คำพิเศษผิดในบริบทการทำงาน อาจทำให้ผู้อื่นมองว่าผู้พูดมีระดับภาษาจีนที่ยังไม่ดีพอ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการทำงาน และในบางกรณีอาจทำให้การสื่อสารขาดความเข้าใจหรือคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้น คำพิเศษใกล้เคียงจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางไวยากรณ์ภาษาจีนที่ไม่อาจมองข้ามได้ ผู้เรียนควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยต้องรู้จักการเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบริบทและการจับคู่คำ (collocation) อย่างถูกต้อง

จากการสืบค้นทาง CNKI พบว่าปัจจุบันงานวิจัยเกี่ยวกับคำใกล้เคียงความหมายสำหรับนักเรียนไทยยังมีไม่มาก และส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดและการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ยังไม่มีงานวิจัยเฉพาะทางที่ศึกษาความแตกต่างของระดับความยากง่ายในการเรียนรู้คำใกล้เคียงความหมายประเภทต่างๆ สำหรับนักเรียนไทยโดยเฉพาะ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาการใช้คำพิเศษใกล้เคียงของนักเรียนไทย โดยเน้นการสำรวจการใช้งานในบริบทที่แท้จริง (เชิงปริมาณและเชิงปฏิบัติ) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบแบบสอบถาม ซึ่งช่วยให้ทราบสถานการณ์การเรียนรู้คำพิเศษที่มีความหมายใกล้เคียงกันของนักเรียนไทยที่เรียนภาษาจีนได้อย่างชัดเจนมากขึ้นดังนี้

1. นักเรียนไทยสามารถใช้คำพิเศษที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้ง 14 คู่นี้ ได้อย่างถูกต้องหรือไม่
2. เข้าใจความแตกต่างและวิธีใช้ของแต่ละคำอย่างแท้จริงหรือไม่
3. เสนอคำแนะนำเกี่ยวกับการสอน โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาจีนให้ชาวต่างชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงปฏิบัติ (Pragmatic Analysis) ของคำพิเศษแต่ละคู่

กลุ่มตัวอย่าง

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยที่เคยใช้หนังสือ 汉语教程第三册 (上) และ (下) และมีความรู้ภาษาจีนระดับ HSK 3-4 จำนวน 40 คน ที่มีประสบการณ์เรียนภาษาจีนไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยผู้ตอบต้องเลือกคำพิเศษที่เหมาะสมที่สุดจากแต่ละคำถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งออกแบบแบบสอบถามให้ครอบคลุมทั้งบริบททางไวยากรณ์และการใช้งานจริง แบบสอบถามนี้ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาแล้ว และมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวโน้ม ความเข้าใจ และปัญหาการใช้คำวิเศษณ์ มีการจัดทำข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนชาวไทย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันในระดับกลางของนักเรียนไทย ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ

ผลการเก็บข้อมูลแบบสอบถามทั้ง 40 ชุดมี อัตราการตอบกลับ 100% และได้ดำเนินการวิเคราะห์อัตราความถูกต้องของแต่ละข้อ โดยสรุปผลไว้ในตารางสถิติดังนี้

ตารางที่ 1 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

ลำดับ	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
1	春天__就要到了。	80	12.5	7.5
2	我们等了半个小时，他__来不来？	82.5	12.5	5
3	我__去过韩国，在那住了一年。	50	35	15
4	我觉得这家饭馆的菜做得不__好吃。	47.5	25	27.5
5	我今天工作很忙，很__不能去找你了。	22.5	75	2.5
6	我明天一起床，就__出门。	70	15	15
7	他__认真学习，所以取得了好成绩。	42.5	42.5	15
8	经过两年的努力学习，她__通过了HSK六级考试。	35	45	20
9	刚才下过雨，你们得__走。	85	7.5	7.5
10	这本书我们学校的图书馆也有，你__去书店买呢？	50	42.5	7.5
11	说__的，是我忘了把这件事告诉你。	60	27.5	12.5

ลำดับ	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
12	天__黑了, 我们回去吧。	50	17.5	32.5
13	听说他们__去看足球比赛。	67.5	2.5	30
14	我要__坚持做下去, 才能实现自己的目标。	62.5	20	17.5

จากตารางสถิติที่ได้แสดงให้เห็นว่า ในบรรดาคำศัพท์ใกล้เคียงกันทั้ง 14 คู่ ที่ใช้ในรูปแบบฝึกหัดนั้น มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องของอัตราความถูกต้องของการเลือกใช้คำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนในการเข้าใจคำกริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันของผู้เรียน

คู่คำที่ผู้เรียนสามารถเลือกคำตอบได้ถูกต้องมากที่สุดคือข้อที่ 9 โดยมีสัดส่วนการเลือกถูกต้องถึง 85% ในขณะที่เลือกผิดเพียง 7.5% และเลือกตัวเลือกที่ว่า "ใช้ได้ทั้งสองคำ" อยู่ที่ 7.5% เช่นกัน (ข้อที่ 1, 2 และ 9 มีอัตราความถูกต้องเกิน 80%)

ในขณะที่ข้อที่ 5 เป็นข้อที่มีอัตราการเลือกถูกต้องน้อยที่สุด อยู่ที่เพียง 22.5% เท่านั้น ส่วนอัตราการเลือกผิดสูงถึง 75% และเลือกตัวเลือกที่ว่า "ใช้ได้ทั้งสองคำ" มีเพียง 2.5%

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนในระดับกลางยังมีความเข้าใจในคำกริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ไม่เต็มที่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประเด็นที่ควรให้ความสนใจในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในกลุ่มผู้เรียนชาวไทยต่อไป

2. การวิเคราะห์ผลแบบสอบถาม

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการใช้แบบสอบถามทั้งจากบทเรียนและที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยพิจารณาคำตอบของนักเรียนไทยว่ามีแนวโน้มเลือกคำไหน และพิจารณาความเหมาะสมของคำตอบเป้าหมายจากบริบทของประโยค เพื่อวิเคราะห์จุดที่ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนหรือเข้าใจผิด

(1) กลุ่มคำ “马上” กับ “立刻”

ตารางที่ 1.1 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “马上” กับ “立刻”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
1	春天__就要到了。	80	12.5	7.5

คำที่ควรเลือกคือ “马上” เนื่องจาก “马上” หมายถึงอีกไม่นาน จะเกิดขึ้นในเวลาอันใกล้ ในขณะที่ “立刻” แสดงถึงการเกิดขึ้นทันที และมักใช้ในคำสั่งหรือบริบทที่เร่งรีบ เมื่อใช้ร่วมกับ “就要...了” ซึ่งแสดง

เหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดและเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ การใช้ “马上” จึงเหมาะสมมากกว่า การแสดงความหมายว่า “马上” กับ “立刻” มักมีคำศัพท์หลักเพียงคำเดียว เช่น ในภาษาอังกฤษมี “immediately” หรือ “right away” ตำราเรียนจำนวนมากก็มักอธิบายคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันไม่ละเอียดพอ อาจเพียงแค่ระบุไว้ว่าเป็นคำพ้องความหมาย หรือใช้อธิบายเป็นภาษาอังกฤษว่า “immediately” แทน โดยไม่ได้วิเคราะห์ให้ลึกถึงความแตกต่างในแง่ของการใช้งาน (语用) ลักษณะของภาษา (语体) และความรู้สึก (情感色彩)

(2) กลุ่มคำ “到底” กับ “终于”

ตารางที่ 1.2 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “到底” กับ “终于”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
2	我们等了半个小时， 他__来不来？	82.5	12.5	5

คำที่เหมาะสมคือคำว่า “到底” เนื่องจากอยู่ในประโยคคำถาม แสดงถึงการต้องการคำตอบสุดท้าย หรือความแน่ชัด ส่วนคำว่า “终于” ใช้ในบริบทของการรอคอยเป็นเวลานาน แล้วสิ่งนั้นเกิดขึ้นจริง ซึ่งไม่ตรงกับบริบทของคำถามในข้อนี้ การแสดงความหมายว่า “到底” กับ “终于” ในหลายภาษามักมีคำศัพท์หลักหรือวิธีแสดงอาการเพียงแบบเดียว เช่น ในภาษาอังกฤษใช้ “finally” หรือ “at last” สิ่งนี้ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะนำวิธีใช้จากภาษาแม่ของตนมาเปรียบเทียบกับคำจีนสองคำนี้แบบง่ายๆ โดยคิดว่าทั้งคู่หมายถึง “finally” เหมือนกัน จึงมองข้ามความแตกต่างทางตรรกะภายในของคำสองคำนี้ในภาษาจีนไป

(3) กลุ่มคำ “曾经” กับ “已经”

ตารางที่ 1.3 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “曾经” กับ “已经”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
3	我__去过韩国，在 那住了一年。	50	35	15

เนื่องจาก “曾经” ใช้ร่วมกับ “过” เพื่อแสดงประสบการณ์ในอดีตที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจุบัน ส่วนคำว่า “已经” มักแสดงเหตุการณ์ที่เสร็จสิ้นแล้วในอดีตอันไกล บริบทในประโยคเป็นเรื่องของประสบการณ์ จึงควรใช้ “曾经”

ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะนำวิธีใช้คำว่า “already” ในภาษาอังกฤษ ไปใช้กับคำว่า “已经” ในภาษาจีน และเข้าใจผิดว่า “曾经” เป็นแค่คำทางการกว่าเท่านั้น

(4) กลุ่มคำ “十分” กับ “非常”

ตารางที่ 1.4 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “十分” กับ “非常”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
4	我觉得这家饭馆的菜 做得不__好吃。	47.5	25	27.5

คำที่เหมาะสมคือ “十分” เพราะสามารถใช้ในรูปประโยคปฏิเสธ มี “不” นำหน้าได้ ขณะที่คำว่า “非常” ไม่สามารถใช้ในลักษณะนี้ได้ และมักจะไม่นำมาใช้ในรูปปฏิเสธ

คำว่า “very” ในภาษาอังกฤษเพียงคำเดียว ครอบคลุมวิธีการใช้ทั้งหมดของคำว่า “十分” และ “非常” ในภาษาจีน ตำราเรียนและในห้องเรียนมักอธิบายทั้งสองคำนี้ว่าแปลว่า “very” โดยไม่ได้เน้นย้ำถึงความแตกต่างด้านระดับความเป็นทางการที่ละเอียดอ่อนระหว่างคำสองคำนี้

(5) กลุ่มคำ “恐怕” กับ “可能”

ตารางที่ 1.5 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “恐怕” กับ “可能”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
5	我今天工作很忙，很 __不能去找你了。	22.5	75	2.5

คำตอบที่ถูกต้องคือ “可能” เพราะสามารถใช้คู่กับคำบอกระดับ “很” ได้ ขณะที่ “恐怕” ไม่สามารถใช้ร่วมกับ “很” ได้ รูปประโยคนี้นี้จึงจำเป็นต้องใช้ “可能”

ผู้เรียนอาจนำทั้งคำว่า “恐怕” กับ “可能” ไปเทียบตรงกับคำว่า “maybe” หรือ “perhaps” ในภาษาอังกฤษ และละเลยความหมาย “I'm afraid that...” ซึ่งตรงกับความหมายและการใช้คำว่า “恐怕” มากกว่า ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ออกแบบมาเพื่อแสดงความกังวลหรือการขอโทษโดยเฉพาะ

(6) กลุ่มคำ “立刻” กับ “顿时”

ตารางที่ 1.6 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “立刻” กับ “顿时”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
6	我明天一起床，就 _____出门。	70	15	15

“立刻” เป็นคำที่เหมาะสมเพราะไม่จำกัดเวลา ขณะที่ “顿时” ใช้กับเหตุการณ์ในอดีตเท่านั้น และไม่เหมาะกับบริบทที่กล่าวถึง “明天 (พรุ่งนี้)”

ในภาษาอังกฤษคำว่า “immediately” หรือ “at once” สามารถครอบคลุมวิธีการใช้ส่วนใหญ่ของคำว่า “立刻” กับ “顿时” ในภาษาจีนได้ สิ่งนี้ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะมองว่าทั้งสองคำนี้เป็นคำพ้องความหมายที่ใช้แทนกันได้และเกิดการใช้คำผิด

(7) กลุ่มคำ “向来” กับ “从来”

ตารางที่ 1.7 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “向来” กับ “从来”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
7	他_____认真学习，所 以取得了好成绩。	42.5	42.5	15

ความแตกต่างหลักคือ “向来” ใช้ในประโยคบอกเล่า ส่วน “从来” มักใช้ในประโยคปฏิเสธ ประโยคนี้เป็นบอกเล่า ควรใช้ “向来”

ในภาษาอังกฤษคำว่า “always” สามารถครอบคลุมวิธีการใช้บางส่วนของคำว่า “向来” กับ “从来” ในประโยคบอกเล่าภาษาจีนได้ในระดับหนึ่ง สิ่งนี้ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเปรียบเทียบระหว่างคำว่า “always” กับคำจีนทั้งสองคำนี้ คิดว่าทั้งคู่มีความหมายเหมือนกับ “always”

(8) กลุ่มคำ “究竟” กับ “到底”

ตารางที่ 1.8 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “究竟” กับ “到底”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
8	经过两年的努力学习， 她__通过了HSK六级考 试。	35	45	20

ควรใช้คำว่า “到底” ที่มีความหมายเหมือน “终于” คือ “ในที่สุดก็...” ส่วนคำว่า “究竟” ไม่ใช่ในบริบทนี้เพราะไม่มีความหมายว่า “สุดท้ายก็สำเร็จ” เนื่องจากกลุ่มคำนี้มีความหมายที่คล้ายกันมาก จึงทำให้นักเรียนคิดว่าเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้

(9) กลุ่มคำ “渐渐” กับ “慢慢”

ตารางที่ 1.9 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “渐渐” กับ “慢慢”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
9	刚才下过雨，你们得 __走。	85	7.5	7.5

“慢慢” เป็นคำที่เหมาะสม เพราะใช้กับกริยากรรม (เช่น 走) ได้ ส่วน “渐渐” ไม่สามารถใช้กับกริยาแบบนี้ และมักแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานะ

ในภาษาอังกฤษคำว่า “slowly” คำเดียวสามารถครอบคลุมวิธีการใช้ส่วนใหญ่ของคำว่า “渐渐” กับ “慢慢” ในภาษาจีนได้ ทำให้นักเรียนละเลยความแตกต่างของการใช้คำกลุ่มนี้

(10) กลุ่มคำ “何必” กับ “不必”

ตารางที่ 1.10 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “何必” กับ “不必”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
10	这本书我们学校的图书馆也有，你__去书店买呢？	50	42.5	7.5

ในประโยคคำถามที่ลงท้ายด้วย “呢” และมีน้ำเสียงโต้แย้งหรือแสดงความไม่พอใจ ควรใช้ “何必” ในภาษาอังกฤษคำว่า “不必” มักจะแปลว่า “need not” หรือ “don't have to” ในขณะที่คำว่า “何必” มักจะแปลว่า “why bother...” หรือ “there's no need to...” หากการเรียนการสอนและตำราเรียนไม่มีการอธิบายเพิ่มเติมถึงน้ำเสียงประโยคถามย้อนที่เป็นลักษณะเฉพาะของคำว่า “何必” ผลที่ตามมาคือผู้เรียนจะไม่สามารถรับรู้ความแตกต่างและมองว่าทั้งสองคำนี้เป็นแค่คำพ้องความหมายของเท่านั้น

(11) กลุ่มคำ “的确” กับ “实在”

ตารางที่ 1.11 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “的确” กับ “实在”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
11	说__的，是我忘了把这件事告诉你。	60	27.5	12.5

คำว่า “实在” มักใช้ในโครงสร้าง “说实在的” ซึ่งเป็นสำนวนที่ใช้บ่อย ดังนั้นในประโยคนี้จึงเหมาะสมกว่าในภาษาอังกฤษคำว่า “indeed” และ “really” สื่อความหมายตรงกับ “的确” และ “实在” ได้ในระดับหนึ่ง แต่การเทียบเคียงนี้ไม่สมบูรณ์แบบ สิ่งนี้ทำให้ผู้เรียนมักจะเทียบคำว่า “really” เพียงคำเดียว

(12) กลุ่มคำ “逐渐” กับ “渐渐”

ตารางที่ 1.12 ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “逐渐” กับ “渐渐”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
12	天__黑了，我们回去 吧。	50	17.5	32.5

“渐渐” เหมาะสมกว่าเพราะประโยคพูดถึงการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ “天黑了(ท้องฟ้ามืด)” เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป คำว่า “逐渐” มักใช้ในบริบทของภาษาทางการ

ตำราเรียนและการสอนในชั้นเรียนมักจะอธิบายทั้งสองคำนี้ว่าแปลว่า “gradually” โดยไม่ได้เน้นย้ำถึงความแตกต่างที่ละเอียดอ่อน ในด้านภาษาทางการและการประสมประสานของพยางค์ของทั้งสองคำนี้ ทำให้ผู้เรียนจะเข้าใจผิดว่าทั้งสองคำนี้เหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้

(13) กลุ่มคำ “往往” กับ “常常”**ตารางที่ 1.13** ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “往往” กับ “常常”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
13	听说他们__去看足球 比赛。	67.5	2.5	30

“常常” เหมาะสมกว่าซึ่งแสดงถึงความถี่ ไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ หรือมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ อย่างที่ “往往” ต้องการ และ Zhao, X., Hong, W. (2013) ได้ชี้เพิ่มเติมว่า “常常” สามารถใช้ขยายกริยาเดียว หรือวลีได้

(14) กลุ่มคำ “始终” กับ “一直”**ตารางที่ 1.14** ผลสถิติการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มคำ “始终” กับ “一直”

หมายเลข	ตัวอย่างประโยค	เลือกคำที่ถูกต้อง (%)	เลือกคำที่ผิด (%)	เลือกกว่าทั้งสองใช้ได้ (%)
14	我要__坚持做下去， 才能实现自己的目标。	62.5	20	17.5

คำว่า “一直” เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการเน้นถึงการกระทำต่อเนื่อง โดยไม่ได้เน้นถึง “จากต้นจนจบ” แบบ “始终”

สรุปผลการวิจัย

จากแบบสอบถามทั้งหมด 14 ข้อ พบว่าเพียง 3 ข้อที่มีอัตราการตอบถูกเกิน 80% แสดงให้เห็นว่านักเรียนไทยบางส่วนยังมีปัญหาในการแยกแยะคำวิเศษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันอย่างชัดเจน ถึงแม้บางกลุ่มคำจะดูเหมือนสามารถใช้แทนกันได้บางบริบท แต่เมื่อลงลึกถึงระดับไวยากรณ์และความแตกต่างของระดับภาษาแล้ว ความเข้าใจผิดยังคงมีอยู่มาก จึงควรเน้นการฝึกฝนเพิ่มเติมในรูปแบบเปรียบเทียบบริบทที่หลากหลายเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้องตามธรรมชาติของภาษา

อภิปรายผลการวิจัย

สาเหตุของการเกิดข้อผิดพลาดมักมีหลายประการ จากการสำรวจสภาพความจริงของนักเรียนไทยร่วมกับแบบสอบถามข้างต้น งานวิจัยนี้สามารถสรุปสาเหตุของข้อผิดพลาดในการใช้คำกริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมายทั้ง 14 คู่ของนักเรียนไทยได้ดังนี้

1. ความซับซ้อนทางด้านวัฒนธรรมของตัวคำเอง

คำกริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมายในภาษาจีนมีจุดแตกต่างที่ละเอียดอ่อนและมีความซับซ้อนในระดับหนึ่ง เนื่องจากคำแต่ละคำหากมองจากความหมายพื้นฐานแล้วย่อมสร้างความสับสนได้ง่าย บางครั้งจุดแตกต่างอยู่เพียงแค่โครงสร้างประโยคหรือชนิดของประโยค บางครั้งอยู่ที่ข้อจำกัดด้านกาลเวลาในการใช้คำ หรือการเน้นความถี่กับการเน้นความสม่ำเสมอ ซึ่งล้วนซับซ้อนและจำเป็นต้องแยกแยะอย่างรอบคอบ

2. ข้อจำกัดด้านการเรียนการสอนในห้องเรียนและตัวครูผู้สอน

เนื่องจากคำกริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมายในภาษาจีนมีจำนวนมากและเนื้อหาซับซ้อน ในขณะที่เวลาเรียนในแต่ละคาบมีจำกัด ดังนั้นครูผู้สอนจึงไม่สามารถให้ความสำคัญและอธิบายคำกริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมายได้อย่างเพียงพอ ส่วนใหญ่จะเน้นการใช้การแปลหรือคำอธิบายความหมายที่อยู่ในหนังสือเรียนมาสอนคำศัพท์จีนให้กับนักเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีของ Ouyang, Q. (2018) ที่พบว่าสาเหตุหลักมาจากเมื่อแปลประโยคเป็นภาษาไทยแล้วเข้าใจ ทว่าในภาษาจีนคำศัพท์บางคำต้องพิจารณาการใช้งานจากบริบทของประโยค บางคำมีความหมายในแง่บวก ในขณะที่บางคำก็มีความหมายในแง่ลบ

ครูผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนเปรียบเทียบคำวิเศษณ์ในภาษาจีนกับคำในภาษาไทย โดยเน้น “จุดเหมือน” และ “จุดต่าง” ทั้งในด้านความหมาย การใช้ในประโยคและโทนภาษา หากอธิบายภาษาอังกฤษในตำราเรียนไม่เพียงพอ ควรให้คำอธิบายความหมาย โครงสร้างประโยคและบริบทของการใช้งานให้ละเอียดมากขึ้น ควรอธิบายให้ชัดเจนว่าแต่ละคำเหมาะสำหรับบริบทแบบใด

3. อิทธิพลของภาษาแม่ (母语)

ไม่เพียงแต่นักเรียนไทยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงนักเรียนต่างชาติอื่นๆ เมื่อพวกเขาเรียนภาษาต่างประเทศย่อมได้รับอิทธิพลจากความรู้ภาษาแม่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะพวกเขามักจะพึ่งพากฎเกณฑ์ของความรู้ภาษาแม่ ดังนั้น อิทธิพลจากภาษาแม่จึงนับเป็นสาเหตุหลักของข้อผิดพลาดในการใช้กริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Cai, L. (2019) ที่พบว่าเมื่อนักเรียนเรียนภาษาต่างประเทศย่อมได้รับอิทธิพลจากความรู้ภาษาแม่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากนักเรียนไม่คุ้นเคยกับกฎของภาษาปลายทาง จึงต้องพึ่งพากฎของความรู้ภาษาแม่ และสอดคล้องกับทฤษฎีของ Wang, M. (2018) ที่ชี้ว่าชาวจีนไม่ได้เรียนไวยากรณ์ภาษาจีนอย่างเป็นระบบมาตั้งแต่ต้น แต่กลับใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องและการเกิดความรู้สึกทางภาษา (语感) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้คำใกล้เคียงความหมาย จึงเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของข้อผิดพลาดในการใช้คำกริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมาย

4. คำอธิบายในหนังสือเรียน

หนังสือเรียนภาษาจีน “汉语教程第三册（上）” และ “汉语教程第三册（下）” ไม่มีคำอธิบายเป็นภาษาไทย มีเพียงคำอธิบายภาษาอังกฤษบางส่วนที่ให้ความหมายพื้นฐานเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น “的确” และ “实在” ทั้งคู่หมายถึง “จริงๆ” และทั้งคู่สามารถทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยาได้ ความแตกต่างคือ “的确” จะมีความเป็นวัตถุวิสัย (客观) มากกว่า ในขณะที่ “实在” จะมีความเป็นอัตวิสัย (主观) มากกว่า ทำให้นักเรียนไทยเมื่ออ่านคำอธิบายภาษาอังกฤษแล้วแยกแยะจุดเหมือนและจุดแตกต่างของคำกริยาวิเศษณ์ใกล้เคียงความหมายทั้ง 14 คู่นี้ได้ยาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการสอนภาษาจีน คือ ใช้คู่มือเสริม หรือวิธีการสอนแบบเปรียบเทียบไปใช้ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบเดียวกันก่อนเริ่มการทดลอง (前测) และหลังจากการสอนเป็นเวลาหนึ่งช่วง (后测) จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างทางสถิติ เพื่อช่วยให้ทราบถึงความแม่นยำในการใช้คำวิเศษณ์ใกล้เคียงของกลุ่มนักเรียนเดิม หลังจากเรียนผ่านไปหนึ่งภาคเรียนหรือหนึ่งปี การศึกษามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่ นอกเหนือจากคำวิเศษณ์ใกล้เคียง 14 กลุ่มนี้แล้ว นักเรียนไทยมีจุดบกพร่องในการเรียนรู้คำประเภทอื่นๆ อีกไหม เช่น คำกริยาใกล้เคียง คำสันธานใกล้เคียง ซึ่งวิธีนี้ทำให้ได้ขยายขอบเขตการวิจัยและสามารถทำให้ทราบถึงปัญหาอื่นที่นักเรียนไทยพบเจอระหว่างการเรียนภาษาจีน

เอกสารอ้างอิง

- หลิน ฉายจวิน. (2561). การศึกษาความยากง่ายในการเรียนรู้การจำแนกความต่างคำความหมายใกล้เคียงในภาษาจีนของนักศึกษาชาวไทยในแต่ละระดับ. ปรินญาณพนธ์ปริญาตุษฎีบัณฑิต วารสารจีนศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Cai, L. (2019). Analysis of Thai students' errors in using near-synonymous Chinese verbs and their learning strategies. *Chinese Journal of Social Science and Management*, 2019(1).
- Du, B. (2016). *Chinese Course* (3rd ed.), Book 3 (Part 1). Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

- Du, B. (2016). *Chinese Course* (3rd ed.), Book 3 (Part 2). Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
- Ouyang, Q. (2018). *A study on Thai students' use of Chinese near-synonyms*. Master's thesis, Hainan Normal University.
- Wang, M. (2018). *A survey of international students' learning of morpheme-sharing synonyms at the intermediate and advanced level and teaching suggestions*. Master's thesis, Dalian University of Foreign Languages.
- Wu, H. (2021). A survey of international students' mastery of Chinese near-synonyms and teaching strategies. *Journal of Multimedia and Network Mathematics in China*. 2021(3), 78.
- Zhao, X., & Hong, W. (2013). Teaching Chinese near-synonyms to second language learners. *Teaching and Research of Chinese as a Foreign Language*, 2013(4), 53.